

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ СТАНУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Кожна організація має постійне бажання залишатися на позиції, яка дозволяє їй прогресувати або відступати, це спричинено як внутрішніми, так і зовнішніми факторами, обидва вони є руйнівними. Однак ці процеси є частиною еволюції постійного розвитку підприємництва. Процес процвітання неможливий без попереднього визначення та прогнозування майбутнього успіху інноваційних починань. Для розуміння причин інноваційних процесів можна використовувати методи статистичного аналізу багатьох змінних, такі як фактори та кластери. Консолідація можлива без втрати інформації завдяки багатофакторному аналізу. За допомогою кластерного аналізу можна порівняти подібні компанії, а за допомогою факторного аналізу стає очевидним, що бізнес є найефективнішим, коли керується набором показників. Найвпливовіші типи людей - це ті, які сприяють загальному спрямуванню того чи іншого виду діяльності, в даному випадку інвестиційної [1, с. 406].

Розпочніть оцінку інноваційного розвитку, розрахуйте ефективність модернізації та процвітання компанії та сплануйте наступний крок розробки інновацій та стратегії прийняття рішень. Оцінки проводили різними методами (табл. 1).

Таблиця 1 – Ставлення до позначення інтегрального показника аналізування інноваційного розвитку

Підхід	Визначення
Диференційований метод за кожною складовою [2, с.424]	$\Pi_{\text{ІП}} = \alpha O_{\text{НП}} + \beta O_{\text{НТП}} + \gamma O_{\text{СІ}}$ <p>де α, β, γ – коефіцієнти значимості загальних критеріїв; $O_{\text{НП}}$ – значення згрупованого індексу наукового потенціалу; $O_{\text{НТП}}$ – значення сукупного показника науково-технічних здібностей; $O_{\text{СІ}}$ – значення узагальнених даних гнучкості новацій.</p>
Комплексна система індикаторів інноваційного потенціалу підприємства	$I = \sqrt[n]{I_1 * I_2 * I_3 * \dots * I_n}$ <p>де n – чисельність показників у розрахунковій групі; $I_{1...n}$ – значення індексів групи.</p>
Кількісний вияв кожного компоненту сумарного впливу технологічного запровадження через інтегральний показник [3, с.105]	$\Pi_{\text{ЕІ}} = \sum_{j=1}^{m_i} I_{ji} * B_{ji}$ <p>де I_{ji} – індекс зростання j-го показника i-ої складової загального впливу; B_{ji} – ступінь впливу j-го критерію на i-ту складову сумарного ефекту (обчислюється методом експертної оцінки); m_i – чисельність показників, що представляють i-ту складову узагальненого ефекту.</p>
Метод багатомірного таксонометричного аналізу [4, с.139]	$R = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n (x_{ej} - x_{ij})^2}{n}}$ <p>де x_{ej} – значення j-го еталонного індексу; x_{ij} – значення j-го показника; n – кількість показників.</p>
Узагальнена система оцінки [4, с.340]	$\Pi_{\text{ІР}} = \sqrt[2]{\text{УП}_{\text{ІП}} * \text{УП}_{\text{МЗІП}} * \text{УП}_{\text{СР}}}$ <p>де $\Pi_{\text{ІР}}$ – інтегральний індекс розвинення новацій; $\text{УП}_{\text{ІП}}$ - виробничо-технологічний, науково-технічний, фінансово-економічний і соціальний індекс - оцінює рівень інноваційного потенціалу підприємств; $\text{УП}_{\text{МЗІП}}$ - система маркетингових даних - оцінює рівень ефективної маркетингової підтримки інноваційного зростання фірми; $\text{УП}_{\text{СР}}$ - показники гуманізації праці, соціального захисту працівників, безпеки та здоров'я на робочому місці, корпоративної відповідальності - розраховує, в якій мірі фірма ефективно розвиває інновації для суспільства.</p>

Джерело: [2-4]

Ці методи допомагають оцінити модернізацію з різних точок зору та всебічно зрозуміти стан інноваційної діяльності в різних сферах і на різних рівнях.

Комплексні показники оцінки інновацій та розвитку можна інтерпретувати різними способами. Деякі з них ми розглянемо нижче.

Чичуліна, К.В., Міняйленко, І.В., Збиранник, О.М., Ткаченко, А.О. визначили критичні кордони та провели інтерпретацію узагальненої системи оцінки, зазначивши вищий, помірний та нищий рівні новаторського розвинення саме для промислового підприємства (табл. 2) [4]. Вирішення підходів до інтерпретації інтегральних індикаторів оцінки інноваційних розробок буде відрізнятися в залежності від конкретних контекстів, наявності даних, цільових намірів досліджуваного підприємства та аналітичного запиту [4].

Таблиця 2 – Суспільна шкала градації інтегрального індексу ступеню зростання новацій підприємництва

Рівень	Кількісне позначення	Ознаки ступеню розвитку інновацій
Високий	1,0	Найвищий рівень модернізації
	0,90 - 0,99	Дуже високий рівень
	0,75 – 0,89	Високий рівень
Середній	0,63 – 0,74	Рівень новітнього розвитку вище середнього
	0,5 – 0,62	Середній рівень
	0,41 – 0,49	Задовільний рівень
	0,4	Мінімально-допустимий рівень
Низький	0,20 – 0,39	Низький рівень
	0 - 0,19	Незадовільний рівень

Джерело: [4]

Отриманий індекс коливається від 0 до 10 залежно від експериментального методу. Інтегральне значення рівня сучасного потенціалу підприємства є крива, утворена перетворенням цих даних у графік. Діаграма демонструватиме рівень інноваційного потенціалу кожного компонента, дозволяючи розробити заходи впливу для кожного компонента для підвищення загального рівня можливостей. При створенні цього графіка необхідно звернути увагу на горизонтальний показник (індекс скорингу) і вертикальний показник (значення від 0 до 1,0).

Рішення про використання будь-якого методу оцінки інноваційного потенціалу лежить в межах стратегічного наміру компанії, але в першу чергу базується на врахуванні реальних і очікуваних потреб споживачів.

Таким чином, інновації є головним чинником у розвитку підприємництва. Вони дають можливість підтримувати конкурентні переваги, рости та рухатися вперед. Будьте готові до змін і постійного вдосконалення. Тільки так підприємства можуть впроваджувати інновації та розвиватися.

Список використаних джерел

1. Єпіфанова, І., Гладка, Д. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Innovation and Sustainability* №3, 2022. С. 152–158. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/56/91> (дата звернення: 07.04.2023)
2. Чан Сі Цо. Розвиток методів інтегральної оцінки рівня інноваційного потенціалу компаній. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*, 2020. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216387/216479> (дата звернення: 08.04.2023)
3. Букреева Д. С. Інтегральна система показників оцінки ефективності інноваційного проєкту на стадії його впровадження. *Економічний вісник*, №4, 2020. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/4/EV20204_101-109.pdf (дата звернення: 08.04.2023)
4. Кабаченко Д. В. Формування механізму оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Наук. вісник УНУ. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Випуск 22, частина 1, 2018.
5. Дун Сін'їн. Класифікація поняття ефективності та її оцінки в розрізі інноваційної діяльності підприємств. *Економіка і суспільство*. Випуск № 14 / 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/46.pdf (дата звернення: 09.04.2023)